

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 2.Pf.20.618/2022/7/II.

A személyesen eljáró felperes:

felperes, felperes címe

Az I. rendű alperes:

I.r. alperes, I.r. alperes címe

Az I. rendű alperes képviselője:

Dr. Kovács Loránd Ügyvédi Iroda, ügyvéd címe, ügyintéző: dr. Kovács Loránd ügyvéd

A II. rendű alperes:

II.r. alperes, II.r. alperes címe

A II. rendű alperes képviselője:

Nagy János Ügyvédi Iroda ügyvéd címe, ügyintéző: dr. Nagy János ügyvéd

A per tárgya: személyiségi jog megsértése

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 19.P.20.400/2021/16.

í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja és azt állapítja meg, hogy az I. rendű alperes azzal, hogy 2019. április 2. napján a "lap" újságban „Cikk1” címmel megjelent írásában valótlanul híresztelte, hogy felperes éveken át a lakásmaffiának dolgozott és ingatlancsalóknak nyújtott jogi segítséget, megsértette a felperes jóhírnévhez való jogát.

Megállapítja, hogy a II. rendű alperes azzal, hogy 2019. április 2. napján a "lap" újságban „Cikk1” címmel megjelent írásában közölt nyilatkozatában valótlanul állította, hogy felperes éveken át dolgozott a lakásmaffiának és valótlan tartalmú szakvéleményt készített, megsértette a felperes jóhírnévhez való jogát.

Kötelezi az I. és a II. rendű alpereseket, hogy 15 napon belül a felperesnek megküldött magánlevélben a megállapított jogsértésért – annak pontos, az ítélet rendelkező részében foglaltak szerinti megjelölésével – kérjenek elnézést.

Az I. rendű alperes által a felperes részére fizetendő sérelemdíj összegét 1.500.000 (egymillió-ötszázezer) forintra leszállítja.

A II. rendű alperes által a felperes részére fizetendő sérelem díj összegét 500.000 (ötszázezer) forintra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletet helybenhagyja.

A felek a másodfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk kötelesek viselni.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra 126.000 (százhuszonhatezer) forint fellebbezési illetéket.

Kötelezi a II. rendű alperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra 70.200 (hetvenezer-kétszáz) forint fellebbezési illetéket.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak, külön felhívásra 72.600 (hetvenkettőezer-hatszáz) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az ügyvédként dolgozó felperest 1997. második felében megkereste és megbízta Személy1, hogy a vele szemben a II. rendű alperes, II.r. alperes által, egy közjegyző előtt készített ingatlan adásvételi szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított polgári perben a képviselőt lássa el. A polgári perben II.r. alperes keresetét elutasító elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította. A felperes ügyvédi megbízási szerződése az új eljárás során, 2005. június 1. napján megszűnt, a peres eljárás jogerős befejezését megelőzően.

[2] 2019. március hónaptól számos média foglalkozott a felperes fent írt ügyvédi tevékenységével. Az I. rendű alperes által kiadott "lap" című lap 2019. április 2. napján a címlapon a felperes fényképe alatt jelentette meg a címl címet, és utalt a 3. oldalon olvasható cikke azzal, hogy felperes sötét ügyei – a Párt politikusa ingatlancsalóknak adott jogi tanácsokat. Ezen lapszám 3. oldalán „Cikk1 címmel” című cikk címe felett az alperes azt közölte, hogy lelketlen ingatlancsalókat segített felperes, majd az írás leadjében azt írta, hogy éveken át dolgozott a lakásmaffiának felperes, a Párt parlamenti képviselője – állítja a bűnbanda áldozata II.r. alperes a "lap"2nak.

A cikkben az I. rendű alperes azt is közölte – a "lap"2 írására hivatkozva –, hogy felperes védte a bíróságon a lakásmaffiát, és tartalmazta a cikk a II. rendű alperes, II.r. alperes nyilatkozatát. Ebben a II. rendű alperes – többek között – azt mondta az újságírónak, hogy felperes a bíróságra olyan orvosi szakvéleménnyel érkezett, amelynek megállapításai szerint az akkor 45 éves asszony idős kora miatt elesett, és állította, hogy az ügyvéd nő szakértője meg sem vizsgálta.

[3] A felperes a keresetében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az I. rendű alperes azzal, hogy a 2019. április 2. napján a "lap" című nyomtatott újságban „Cikk1” címmel, „A Párt politikusa ingatlancsalóknak adott jogi tanácsokat” beharangozó szöveggel az újság fényképével illusztrált címlapján, majd pedig az újság 3. oldalán „Cikk2” címmel megjelent írásban, valótlanul többek között azt állította, hogy 1. ingatlancsalóknak adott jogi tanácsot; 2. éveken át a lakásmaffiának dolgozott; 3. sötét ügyei vannak, amelyek a lakásmaffiához kötődnek; 4. lelketlen ingatlancsalókat segített éveken át, nekik nyújtott szégyenteljes jogi segítséget; 5. az ügyben megszületett ítélet végül kimondta, hogy felperes védence „gátlástalanul, bűncselekményt megvalósító módon jutott az ingatlan birtokába, majd azt 3 héten belül tovább is értékesítette befektetési céllal, ezt eszközökben nem válogatva, rövid határidőn belül kívánta megvalósítani, amivel elérte, hogy II.r. alperes kényszer és fenyegetés hatására hagyta el az ingatlant, megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát.

Kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy a II. rendű alperes azzal, hogy a 2019. április 2. napján az I. rendű alperes "lap" című nyomtatott újságjában „Cikk1” címmel „A Párt

politikusa ingatlancsalóknak adott jogi tanácsokat” beharangozó szöveggel az újság fényképével illusztrált címlapján, majd pedig az újság 3. oldalán „Cikk2” című írásban valótlannul többek között azt állította, hogy 1. éveken át dolgozott a lakásmaffiának; 2. éveken át pereskedett vele; 3. a sérüléseiről készült látletre válaszolva a bíróságra olyan orvosi szakvéleménnyel érkezett, amelynek megállapításai szerint az akkori 45 éves asszony idős kora miatt elesett; 4. olyan szakértői véleményt készítettett, amelyhez a szakértő meg sem vizsgálta II.r. alperest, megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát.

Kérte, hogy a bíróság tiltsa el az alpereseket a további jogsértéstől, valamint kötelezze őket arra, hogy egy felperesnek írandó levélben kérjenek tőle bocsánatot a személyéről írt valótlannul állításokért. A bocsánatkérő levélben legyenek kötelesek az alperesek a következőket írni: „Bocsánatot kérnek a felperestől azért, hogy valótlannul állították a "lap" című újságban, hogy ingatlancsalóknak adott jogi tanácsokat, éveken át a lakásmaffiának dolgozott, sőtét ügyei vannak, amely a lakásmaffiához kötődik, lelketlen ingatlancsalókat segített éveken át, nekik nyújtott szégyenteljes jogi segítséget, az ügyben megszületett ítélet végül kimondta, hogy felperes védence gátlástalanul, bűncselekményt megvalósító módon jutott az ingatlan birtokába, majd azt 3 héten belül tovább is értékesítette, befektetési céllal, ezt eszközökben nem válogatva rövid határidőn belül kívánta megvalósítani, amivel elérte, hogy II.r. alperes kényszer és fenyegetés hatására hagyta el az ingatlant, II.r. alperes éveken át pereskedett a felperessel, II.r. alperes sérüléséről készült látletre válaszol a bíróságon olyan orvosi szakvéleménnyel érkezett a felperes, amelynek megállapításai szerint az akkori 45 éves asszony idős kora miatt elesett, olyan szakértői véleményt készítettett, amelyhez a szakértő meg sem vizsgálta II.r. alperest.”

Kérte, hogy a bíróság kötelezze az I. rendű alperest továbbá arra, hogy fizessen meg a felperesnek 2.500.000 forint sérelemdíjat. Továbbá kötelezze a II. rendű alperest a bíróság arra, hogy fizessen meg a felperesnek 1.500.000 forint sérelemdíjat.

Keresete jogalapjaként hivatkozott a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42. § (1) és (2) bekezdésére, 2:43. §-ára, 2:44. § (1) bekezdésére, 2:45. § (2) bekezdésére, 2:51. § (1) bekezdésére, 2:52. § (1) bekezdésére, illetőleg a 2:53. §-ára, valamint a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 4. § (3) bekezdésére, 10. §-ára, 14. § (1) bekezdésére, és 21. § (1) bekezdésére, előadva, hogy semmilyen lakásmaffiának nem dolgozott, II.r. alperessel soha nem pereskedett, valamint jogi segítséget nem nyújtott soha ingatlancsalóknak.

[4] Az I. rendű alperes érdemi ellenkérelmében a vele szemben előterjesztett kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy az általa csatolt ítéletek igazolják, hogy a felperes képviselte azt a Személyt, aki II.r. alperes sérelmére bűncselekményt követett el, illetve aki II.r. alperes néhai gyermekével érvénytelen szerződést kötött. Van tehát olyan büntető és polgári ítélet is, amelyből megállapítható, hogy a felperes a köznyelvben lakásmaffiának nevezett bűnözőt képviselt. Álláspontja szerint megállapítható, hogy megalapozott az a közlése, hogy a felperes ingatlancsalóknak adott jogi tanácsot, hiszen az egyértelmű, hogy a perben eljáró jogi képviselő az ügyfelét, Személyt jogi tanácsokkal látta el. Vitatta a felperes által a jogsértés következményeként alkalmazni kért valamennyi szankciót, azok elutasítását kérte.

[5] A II. rendű alperes a vele szemben előterjesztett kereset elutasítását kérte. Kifejtette, hogy a közlésnek nincs sértő jellege, azok az ügyvédként tevékenykedő felperes társadalmi megítélését nem befolyásolják hátrányosan. Előadta, hogy az általa indított polgári

perben a bíróság megállapította, hogy a felperes által éveken át képviselt személy színlelt és érvénytelen adásvételi szerződést kötött. A köznyelv az ilyen szerződéseket minősítette „címl” módszer szerint megkötött ügyletnek, amelyet megkötő fél jogi képviselője a jelen per felperese volt. Álláspontja szerint az „éveken át dolgozott a lakásmaffiának” közlés valós tényeken nyugvó értékítélet, vélemény, amelyet a közszereplő felperes tűrni köteles. Az éveken át tartó pereskedésre vonatkozó, valamint a szakvélemény felperes általi beszerzésére és annak tartalmára vonatkozó közlések pedig valós tényállítások.

[6] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az I. rendű alperes azzal, hogy a 2019. április 2. napján a "lap" című nyomtatott újságban „Cikk1” címmel, „A Párt politikusa ingatlancsalóknak adott jogi tanácsokat” beharangozó szöveggel az újság fényképével illusztrált címlapján, majd pedig az újság 3. oldalán „Cikk2” címmel megjelent írásban, valótlanul azt híresztelte, hogy ingatlancsalóknak adott jogi tanácsot; éveken át a lakásmaffiának dolgozott; sötét ügyei vannak, amelyek a lakásmaffiához kötődnek; lelketlen ingatlancsalókat segített éveken át, nekik nyújtott szégyenteljes jogi segítséget, megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát.

Megállapította, hogy a II. rendű alperes azzal, hogy a 2019. április 2. napján az I. rendű alperes "lap" című nyomtatott újságjában „Cikk1” címmel „A Párt politikusa ingatlancsalóknak adott jogi tanácsokat” beharangozó szöveggel az újság fényképével illusztrált címlapján, majd pedig az újság 3. oldalán „Cikk2” című írásban valótlanul azt állította, hogy a felperes éveken át dolgozott a lakásmaffiának; a sérüléseiről készült látleletre válaszolva a bíróságra olyan orvosi szakvéleménnyel érkezett, amelynek megállapításai szerint az akkori 45 éves asszony idős kora miatt elesett; olyan szakértői véleményt készítettett, amelyhez a szakértő meg sem vizsgálta II.r. alperest, megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát.

Eltiltotta az alpereseket a további jogsértéstől.

Kötelezte az I. és a II. rendű alperest, hogy 15 napon belül magánlevél formájában adjanak elégtételt a felperesnek az alábbi bocsánatkérés megküldésével: „Bocsánatot kérünk a felperestől azért, hogy valótlanul állítottuk, illetve híreszteltük a "lap" című újságban, hogy: ingatlancsalóknak adott jogi tanácsokat, éveken át a lakásmaffiának dolgozott, sötét ügyei vannak, amely a lakásmaffiához kötődik, lelketlen ingatlancsalókat segített éveken át, nekik nyújtott szégyenteljes jogi segítséget, II.r. alperes sérüléséről készült látleletre válaszul a bíróságon olyan orvosi szakvéleménnyel érkezett a felperes, amelynek megállapításai szerint az akkori 45 éves asszony idős kora miatt elesett, olyan szakértői véleményt készítettett, amelyhez a szakértő meg sem vizsgálta II.r. alperest.”

Kötelezte az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 2.500.000 forint sérelemdíjat, valamint a Magyar Államnak, a NAV külön felhívására 150.000 forint eljárási illetéket.

Kötelezte a II. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1.500.000 forint sérelemdíjat, valamint a Magyar Államnak, a NAV külön felhívására 90.000 forint eljárási illetéket.

Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[7] Ítélete indokolásában kifejtette, hogy a felperes politikai szerepvállalása és közhatalom gyakorlása körében közszereplőnek minősül. Kifejtette, hogy adott esetben a

felperes közszereplősége okán fokozottan tűrni köteles a személyét érintő közügyek szabad vitatását, a vele szemben megfogalmazott markánsabb véleményt és valós tényállításokat.

Ismertette a maffia kifejezés szervezett bűnözői csoportra utaló jelentéstartalmát azzal, hogy a cikk címét és tartalmát az átlagolvasó úgy értette ennek alapján, hogy a felperes éveken át dolgozott egy bűnözői szervezetnek és részese volt annak a folyamatnak, melynek során a II. rendű alperes a lakását elveszítette. Kiemelte, hogy a cikk címe, amelyben szerepel a maffia kifejezés, az olvasók figyelmének felkeltésében, és a cikk tartalmának megragadásában központi szereppel bír. Ezen címbeli közlés alapján pedig a cikk olvasói azt a következtetést vonják le, hogy a felperes, mint ügyvéd az ingatlanmaffiának a része, ügyvédként bűncselekményeket követett el.

Rögzítette, hogy a felperes sem a Személy1 és a II. rendű alperes által kötött adásvételi szerződéssel kapcsolatos tárgyalásokban, sem az érvénytelen szerződés megkötésében nem vett részt, csak az utóbb megindult polgári per elsőfokú eljárásában képviselte Személy1t, ahol pernyertes is lett. Erre tekintettel az I. rendű alperes mindenféle ténybeli alap nélkül állította azt, hogy a felperes Magyarországon címlként elhíresült szervezett bűnszervezetnek a része, ezen állítása valóság alapját az I. rendű alperes a perben nem bizonyította. A valós ténybeli alapot nélkülöző véleménynyilvánítás pedig jogellenes. Utalt e körben arra is, hogy II.r. alperes a per II. rendű alperese tanúkénti megidézése eljárási okokból nem volt lehetséges, ugyanakkor a II. rendű alperes, mint peres fél nem jelent meg a kitűzött tárgyalásokon, személyes nyilatkozatot nem tett, a felajánlott bizonyítását a büntetőiratok becsatolásra nem teljesítette, míg a II. rendű alperes bizonyítási indítványt egyáltalán nem tett a perben.

Mindezek alapján álláspontja szerint az I. rendű alperes a rendelkező részben írtak szerint valótlan tényállításokat híresztelt – más médiatartalom szolgáltatóknál megjelent közlemények közlésével – a cikkben, illetve a cikk címében. A keresetének 5. pontja vonatkozásában azonban azt állapította meg, hogy az I. rendű alperes szó szerint idézte a polgári perben hozott másodfokú ítélet indokolását, ami a felperesre vonatkozó tényállítást nem is tartalmaz. Mindezek alapján a kereset 5. pontjában írt kérelmet elsősorban a keresetőségi jog, másodsorban pedig a valótlan tényállítás hiánya miatt utasította el az I. rendű alperessel szemben.

A II. rendű alperessel szemben előterjesztett megállapítás iránti kereset tekintetében a fenti indokok miatt szintén alaposnak találta a felperes kereseti kérelmének 1., 3. és 4. pontjait. A 2. pontban írt keresetet, miszerint a II. rendű alperes vele pereskedett hosszú évekig, elutasította, mert az a felperesre sértő tartalmat nem hordozott. Utalt arra, hogy a II. rendű alperes nem bizonyította, hogy a felperes bármilyen szakértői véleményt a polgári perben vagy akár a büntető eljárásban csatolt volna, és azt is nyomatékosan vette figyelembe, hogy a felperes által vele szemben indított büntetőperben a jelen per II. rendű alperese bűnösségét elismerte, és bocsánatot kért a felperestől.

Alaposnak találta az alperesek további jogsértéstől való eltiltásra és bocsánatkérésre kötelezést kérő kereseti kérelmét.

A sérelemdíjról mérlegeléssel határozott, figyelembe véve, hogy a jogsértő tényállítások a felperes tisztességes emberi megítélésére kirívóan rossz fényt vetnek, szakmai tevékenységét, és emberi méltóságát is sértik. Figyelembe vette, hogy azok nem a felperesnek a politikai közszereplőségével állnak összefüggésben, nem a politikai tevékenységét kritizálják. Köztudomású tényként megállapíthatta, ha egy országgyűlési képviselőt korábbi ügyvédi tevékenységével kapcsolatosan a címl ügyvédjeként tüntetnek fel, az egyrészt hitelvesztést jelent a politikai pályáján, illetőleg az ügyvédi pályáján is. A hátrányok tekintetében a meghallgatott tanú vallomását és a csatolt internetes véleményeket is figyelembe vette azzal,

hogyan az I. rendű alperesi sajtószerv hiteles és valós tájékoztatási kötelezettségének súlyosan felróható módon nem tett eleget.

[8] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I. és II. rendű alperes nyújtott be fellebbezést.

[9] Az I. rendű alperes elsődlegesen megváltoztatni kérte az elsőfokú ítéletet a felperes keresetének teljes elutasítását kérve, másodlagosan a sérelemdíj összegét 400.000 forintra kérte leszállítani.

Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság ítélete tényállásában helyesen állapította meg, hogy a felperes Személyt képviselte egy olyan perben, amelyben szerződés színleltége volt a per tárgya. A Fővárosi Ítéltábla jogerős ítéletével pedig ebben a perben kimondta, hogy a felperes ügyfele gátlástalanul, bűncselekményt megvalósító módon kényszer és fenyegetés útján jutott az ingatlan birtokába, majd azt három héten belül tovább is értékesítette, befektetési céllal. Ezt meghaladóan Személyt a II. rendű alperes sérelmére bűncselekményt követett el, ezért megállapítható, hogy a felperes a köznyelvben lakásmaffiának nevezett bűnözőt képviselt és ezért ingatlancsalóknak adott jogi tanácsot.

Ezen tények alapján megalapozottan alkotott olyan véleményt, hogy a felperesnek sötét ügye volt az, hogy ingatlancsalókat képviselt, és a felperes ezen tettét megalapozottan ítélte szégyenteljesnek is. Ezen sérelmezett közlések valós ténybeli alapokon nyugvó értékítéletnek minősülnek, amelyet a politikai közszereplő felperes túrni köteles.

Álláspontja szerint nem a maffia kifejezés nemzetközi szervezett bűnözői csoport jelentéstartalmából kell kiindulni, hanem az átlagolvasó értelmezéséből a cikk egészének közlése alapján. Ebből pedig egyértelmű volt, hogy a cikk egy olyan ingatlancsalót ért a maffia szó alatt, aki színlelt adásvételi szerződésekkel veri át a gyanútlan szerződő partnereit.

Kifejtette, hogy tévesen kötelezte az elsőfokú bíróság bocsánatkérésre, mert megbánásra senki nem kötelezhető a Kúria esetjogi döntése alapján [BH 2014.6.175 (Kúria Pfv.IV.21.435/2013.)]. Álláspontja szerint a sérelemdíj rendkívül eltúlzott mértékű, sérti a Ptk. 2:52. § (3) bekezdését, nem áll összhangban a politikai közszereplő felperest ért sérelemmel, a felperest ért köztudomású tények alapján megállapítható hátrány kompenzációjával. A felperes a jogsértésből eredő köztudomású hátrányokon túl további hátrányok bekövetkeztére nem hivatkozott, ilyen hátrányokat nem bizonyított. Ezt meghaladóan pedig nem egyösszegben, hanem két alperestől külön-külön követel sérelemdíjat, megítélése szerint jogellenesen.

[10] A II. rendű alperes fellebbezésében elsődlegesen megváltoztatni kérte az elsőfokú ítéletet a felperes keresetének teljes elutasítása mellett, másodlagosan a sérelemdíj összegét 400.000 forintra kérte leszállítani.

Kifejtette, hogy a Ptk. 2:45. § (2) bekezdése alapján a jóhírnévhez való személyiségi jog megsértése megállapításának feltétele az érintett személyre vonatkozó sértő és valótlan tény állítása, híresztelése, vagy valós tények hamis színben feltüntetése. Ugyanakkor a Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.619/2007/8. sorszámú jogerős ítélete alapján az éveken át maffiának dolgozó közlés olyan vélemény, értékítélet, amely valós ténybeli alapon nyugszik.

Egyebekben a sérelmezett közléseknek nincs sértő jellege, azok az egyébként ügyvédként tevékenykedő felperes társadalmi megítélését nem befolyásolják hátrányosan. Köztudomású

tény álláspontja szerint, hogy az ügyvédek közreműködésére, a jogi képviselet ellátására köztörvényes bűncselekmények vonatkozásában indult büntetőeljárások során is szükség van, és a társadalmi felfogás semmiféle hátrányos megítélést nem társít ahhoz, ha ügyvédek ilyen esetekben jogi képviseletet látnak el, hiszen az ügyvédek közreműködése az eljárásban szükségszerű.

Álláspontja szerint a felperest a perbeli cikk kapcsán nem érte olyan mértékű sérelem, ami mindösszesen 400.000 forint összegű sérelemdíj megfizetését indokolná, különös tekintettel arra a tényre is, hogy – ahogyan azt az elsőfokú ítélet is rögzíti – a témával kapcsolatban összesen 50 műsorszám és cikk jelent meg. A perbeli cikk megjelenésére nem volt ráhatása, ezért nyilvánvalóan a közrehatása is csak közvetetten állapítható meg, ami ugyancsak indokolja az eltúlzott mértékű sérelemdíj leszállítását.

[11] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

Kifejtette, hogy az általa a polgári ügyben csak 2005. évig képviselt személyt korábban nem ismerte, a szerződést nem ő készítette és sem őt, sem korábbi ügyfelét a lakásmaffióhoz kötő tények nem merültek fel, ilyet az alperesek a perben nem bizonyítottak. Álláspontja szerint az ügyvéd semmiképp nem felel ügyfele tevékenységéért, azzal kapcsolatban nem minősíthető, főleg nem az alperesek által tett valótlan tények alapján.

Kifejtette, hogy a sérelemdíj összege nem eltúlzott a lejárató célú, durván sértő, bűncselekmények elkövetésével vádoló és gyalázkodó kijelentések miatt, amelyeket közszereplőként sem köteles tűrni. Az őt ért hátrányokat, és durva hangvétellű kritikákat igazolta és bizonyította a perben. Az alperesek által megállapítani kért sérelemdíj nem szolgál visszatartó erővel és sérelmét sem kompenzálja, arra csak az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított összegű sérelemdíj alkalmas álláspontja szerint.

[12] Az I. és II. rendű alperesek fellebbezése részben alapos.

[13] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el. A felülbírálat során a Pp. 380. §-ában megjelölt, az elsőfokú ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülményt nem észlelt, ezért – az elsőfokú ítélet megváltoztatására irányuló fellebbezési kérelemre tekintettel – a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az ügy érdemében döntött. A felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdésének megfelelően a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között gyakorolta.

[14] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének a jogsértő magatartást meghatározó rendelkezése, valamint az I. és II. rendű alperesek által a felperesnek fizetendő sérelemdíj mértéke csak részben nem felel meg az irányadó anyagi jognak, a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól részben eltérő jogi következtetés vonható le, továbbá a meghatározott elégtételadás módja nem felel meg a kialakult bírói gyakorlatnak. Mindezekre tekintettel az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

[15] A fellebbezések folytán a Fővárosi Ítéltábla azt emeli ki, hogy a közlés legszélesebb kontextusát tekintve közügyben való megszólalásnak minősül, mivel az a politikus felperes évekkel korábbi ügyvédi tevékenységét vizsgálta. Ugyanakkor 2019. évben, az írás megjelenésének idején nem volt kampányidőszak, amely megalapozott volna egy szélesebb és élesebb hangvételű politikai diskurzust.

Ugyanakkor a felperes ügyvédi tevékenységének kritikája nem politikusok közötti vita során merült fel, hanem egy sajtószerv részéről [Smtv. 13. § (1) bekezdés]. Ehhez képest a cikk csekély terjedelmű, a téma feldolgozása, tényfeltárása nem alapos és nem kimunkált, ezért elsődlegesen a cikk sommás címe, alcíme és leadje fejezi ki és juttattja el az olvasókhoz az írás célzott üzenetét, miszerint a felperesnek „sötét című ügyei” voltak, „éveken át nyújtott jogi segítséget ingatlancsalóknak”.

[16] Bár a politikai szereplőknek még a kampány időszakokon kívül is éles bírálatokat és állításokat kell elviselniük, amelyekkel összefüggésben fokozottabb türeési kötelezettséget kell tanúsítaniuk {3112/2022. (III. 23.) AB határozat [31] bekezdése}, azonban a kampányidőszakban van alapvetően a politikai szereplőknek nagyobb lehetőségük a velük szemben megfogalmazott sajtóvéleményekre történő reagálásra. A közhatalom gyakorlásában résztvevő személyek védelmében a véleménynyilvánítás szabadságának szűkebb körű korlátozása felel meg a demokratikus jogállamiságból adódó alkotmányos követelményeknek (ABH 1994, 219, 228.).

Ennek korlátját a tények meghamisítása jelenti, mert nem vonatkozhat az alkotmányos védelem arra az esetre, ha a becsület csorbítására alkalmas tényt állító tudta, hogy a közlése valótlan, vagy azért nem tudott annak valótlanságáról, mert a foglalkozása alapján elvárható körütekintést elmulasztotta {7/2014. (III. 7.) AB határozat [16],[17]}. Ezért a felperesnek a Ptk. 2:44. §-ában, továbbá a 7/2014. (III. 7.) és a 13/2014. (IV. 18.) AB határozatokban foglaltak alapján a közérdeklődésre számot tartó ügyben kifejtett sajtóvéleménnyel szemben, az abban megfogalmazott, jogász hitelességét megkérdőjelező megnyilvánulások vonatkozásában fennálló fokozottabb türeési kötelezettsége korlátját képezik az emberi státuszt alapjaiban tagadó véleménynyilvánítások és a hamisnak bizonyult tényállítások is.

[17] Szükséges volt különbséget tenni a felperes keresete alapján az I. rendű alperes írásának azon közlései között, amelyek a felperes lakásmaffiában vagy a bűnözői szervezet részére végzett tevékenységét, segítségét állítják, és azon közlések között, amelyek a folyamatban volt perben Személy1 cselekményeit minősítik, illetve azt tartalmazzák, hogy a perben a felperes jogi képviselője volt a jogügyletben szereplő egyik félnek.

Az írás azon közlései, miszerint a felperes a lakásmaffiának dolgozott és ingatlancsalóknak nyújtott jogi segítséget azt fejezik ki, hogy a felperes a bűnözői szervezet belső köréhez tartozott, annak tevékeny részese, foglalkoztatottja volt. Ez azt is jelenti a közlés kontextusában, hogy a felperes egy szervezett bűnözői társaság érdekében jár el, ami bűncselekmény elkövetésének közvetett állítása is egyben. Ez pedig a felperes jóhírnévhez való jogának megsértését jelenti, ahogy azt az elsőfokú bíróság helyesen megállapította.

Helytállóan jutott az elsőfokú bíróság tehát arra a következtetésre, hogy a felperes sem Személy1 és a II. rendű alperes által kötött adásvételi szerződéssel kapcsolatos tárgyalásokban, sem az érvénytelen szerződés megkötésében nem vett részt, csak az utóbb

megindult polgári per elsőfokú eljárásában képviselte Személyt, ahol nevezett pernyertes is lett. Erre tekintettel az I. rendű alperes mindenféle ténybeli alap nélkül állította azt, hogy a felperes Magyarországon címlként elhíresült bűnözői csoportnak és ingatlancsalóknak dolgozott.

[18] A Fővárosi Ítéltábla mellőzte a jogsértő magatartások közül azon közléseket, miszerint „sötét ügyei vannak”, „lelketlen ingatlancsalókat segített éveken át, nekik nyújtott szegysenteljes jogi segítséget”, amely közlések csupán egy jogi képviselet ellátásának valós tényét tartalmazzák és a felperes ügyvédi tevékenységének és az által képviselet személy hangzatos minősítésének értékelhető.

Az Alkotmánybíróság határozatai szerint a közügyeket érintő értéktételek szabad folyását kell biztosítani, mert a tényállításokkal szemben az értéktételek sajátossága, hogy igazságtartalmuk nem ellenőrizhető és nem igazolható {13/2014. (IV. 18.) AB határozat [40]-[41]}. A közszereplő politikus felperes által ellátott jogi képviselet minősítésével, kritikájával kapcsolatos vita a közügyet érinti, amelynek szabad és sokszínű megvitatása a demokratikus jogállam egyik biztosítéka {7/2014. (III. 7.) AB határozat [39]}. A sérelmezett közügyekben való megszólalás az Alkotmánybíróság gyakorlat alapján {26/2019. (VII. 23.) AB határozat [27]} a társadalmi jelentőségű közéleti kérdés megvitatása. Ebből adódóan pedig csak kivételes esetben igazolható a sajtó véleménynyilvánítási szabadságának a korlátozása, függetlenül a vélemény, a következtetés okszerűségétől, annak minőségétől, ha az valós tényeken alapult. Jelen esetben ilyen kivételes okra a felperes nem hivatkozott és a rendelkezésre álló adatokból ilyen körülmény nem volt megállapítható.

A Ptk. 2:45. § (2) bekezdése alapján pedig a jóhírnév megsértését az jelenti, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tény állít vagy híresztel, vagy valós tény hamis színben tüntet fel. Ezért az éveken át fennálló ügyvédi képviseletre vonatkozó valós tények és az azt minősítő véleménynyilvánítás, mint éles kritika és bírálat nem alapozzák meg a perben érvényesített (jóhírnévhez való jog) személyiségi jogsérelem megállapítását.

[19] A II. rendű alperes esetében a jogsértő közlés megállapítását a Fővárosi Ítéltábla – figyelemmel a személyiségi jogi perben is alkalmazandó PK 15. számú állásfoglalás II. pontjában írtakra – csupán átfogalmazta, pontosította a perben felhasznált szakvéleménnyel kapcsolatos részét. A cikk a II. rendű alperes által sérelmezett ügyvédi magatartás tényleges tartalmát nem mutatja be részleteiben és világos tartalmi kontextusban. Az írásból nem derült ki, hogy a felperes milyen tevékenységét és érintettségét állította tisztességtelennek a II. rendű alperes, hogy a szakvélemény elkészítését, annak perbeli becsatolását vagy annak vélt tartalmi pontatlanságait tartja sérelmesnek. Ezért szükséges volt – figyelemmel az elégtételadás közérthetőségére is – a II. rendű alperes keresete vonatkozásában „az éveken át dolgozott a lakásmaffiának” valótlan és jóhírnevet sértő közlés megállapítása mellett „a hamis szakvéleményt készített” összefoglaló tartalmú jogsértő magatartás pontosított megjelölése.

[20] A sérelemdíj összegének vonatkozásában – az alperesek fellebbezése folytán – azt kellett vizsgálnia a Fővárosi Ítéltáblának, hogy az elsőfokú bíróság mérlegelése megfelelő és okszerű volt-e. Ennek során figyelembe kellett venni azt, hogy a Ptk. 2:52. § (1) bekezdése szerint, akit személyiségi jogában megsértenek, sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért. A (2) bekezdés szerint a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire a kártérítési

felelősség szabályait kell alkalmazni azzal, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkezésének bizonyítása nem szükséges. A (3) bekezdés szerint pedig a sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire – különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a kárt a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetre gyakorolt hatására – tekintettel egyösszegben határozza meg.

[21] A jelen esetben az összes körülmény mérlegelésével az állapítható meg, hogy az elsőfokú bíróság a sérelemdíj alkalmazása vonatkozásában mérlegelési hibát nem követett el, a logika alapvető szabályai szerint következtetett a jogsértés jelentős súlyára és a politikusi tevékenységet folytató felperes hátrányos megítélésére a cikk kapcsán mindkét alperes vonatkozásában. Ugyanakkor a sérelemdíj összegének megállapítása kapcsán az elsőfokú bíróság mérlegelési tevékenysége nem terjed ki a közléssel érintett felperesnek okozott hátrány minden aspektusára. A sérelemdíj mértékének csökkentésére a Fővárosi Ítéltábla az alábbiak alapján látott indokot.

Nem hagyható figyelmen kívül, hogy az olvasók a politikusok vonatkozásában megjelenő kritikákat és túlzó állításokkal közölt kritikai cikkeket fenntartásokkal kezelik, kellő távolságtartással értékelik ezen közléseket. Figyelembe kellett venni azt is, hogy a részben valótlan tényeken alapuló támadások nem a felperes magánszféráját, hanem elsődlegesen politikai tevékenységét, másodsorban ügyvédi munkáját érintették. A közéleti témájú, politikusokat érő jogsértések esetén a bírói gyakorlat (2.Pf.20.809/2020/4.) pedig a sérelemdíj megszerzésének körében nagyobb visszafogottságot tanúsít.

A politikusként a nyilvánosságot többféleképpen elérő felperesnek – többek között a közösségi – médiában lehetősége volt arra, hogy a számára sérelmes közlések vonatkozásában az álláspontját kifejtse, megkísérelje hitelességét és az irányában megingott bizalmat helyreállítani.

[22] A fentiek mellett ugyanakkor rögzíteni kell, hogy a közlések célzatos lejárató szándéka állapítható meg, és ez szükségessé teszi a jelentősebb összegű, de az elsőfokú bíróság által megállapított összeghez képest alacsonyabb mértékű sérelemdíj alkalmazását. Azonban a másodfokú bíróság által mérsékelt összegű sérelemdíj a cikk terjedelméhez és a jogsértő közlések tartalmához viszonyítottan is jelentős mértékű és súlyú szankció.

A jogsértésnek a felperesek által hivatkozott káros hatása köztudomású tényként értékelhető, egyértelmű, hogy a politikusi hivatáshoz nélkülözhetetlen közbizalom megingatására alkalmasak a perbeli közlések. A felperesek által követelt sérelemdíj mértéke nem tett szükségessé olyan hátrányra való hivatkozást, amely ne lenne köztudomású tényként értékelhető.

[23] Végezetül arra mutat rá a Fővárosi Ítéltábla, hogy a felperesek javára az elsőfokú bíróság által megállapított összegű sérelemdíj olyan mértékű, hogy abban a szankciós jelleget is érvényesíteni kellett, de nem domináns mértékben. A sérelemdíj ugyanis olyan magánjogi szankció, amelynek elsődleges funkciója a személyiségi jogsértés vagyoni elégtétellel történő kompenzációja, és csak másodsorban a magánjogi büntetés.

A nem vagyoni sérelmet okozó jogellenes magatartások szankciója esetében a kompenzációs és a megelőző (preventív) funkció nem különíthető el élesen, az összefonódik, ahogy a

konkrét perbeli esetben is. A jelentős súlyú – és az I. rendű alperesnek fokozottabb mértékben felróható – jogsértés vonatkozásában az I. rendű sajtószerv esetében 1.500.000 forint összegű, a II. rendű alperes esetében 500.000 forint összegű sérelemdíj szükséges és egyben elégséges a sérelemdíj funkcióinak érvényre juttatásához.

Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy az összecszerűség tekintetében nincs jelentősége annak, hogy a felperes a perbeli közléssel egyező tartalmú jogsérelmek miatt hány pert indított, igényét ugyanis valamennyi, jogsértést elkövető sajtószervvel, és a II. rendű alperessel szemben külön perben jogosult érvényesíteni.

[24] Az elsőfokú bíróság a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés c) pontja szerinti objektív szankció alkalmazását, az elégtételadást nem mindenben a kialakult bírói gyakorlatnak megfelelően rendelte el. A Kúria újabb gyakorlata (Kúria Pfv.21.609/2017/3., Pfv.IV.21.311/2018/11.) szerint – amelyet a Fővárosi Ítéltábla is alkalmaz (2.Pf.20.235/2020/4.; 2.Pf.20.288/2021/11-II.) – lehetőség van elégtételadásként az alperesek, így a jogi személy I. rendű alperes azon kötelezésére is, hogy a jogsértésért elnézést kérjen. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság ennek szövegét a másodfokú eljárásban részben megváltoztatott döntéshez képest eltérő tartalom szerint fogalmazta meg. A bírói gyakorlat szerint elégséges az ítélet rendelkező részében foglaltak pontos megjelölése ezen bocsánatkérés szövegeként, ezért a Fővárosi Ítéltábla erre történő utalással határozta meg az alperesek kötelezését.

[25] Az alperesek fellebbezése részben és csak a sérelemdíj mértékének leszállítása vonatkozásában vezetett eredményre. Ez azonban az elsőfokú eljárásban a pernyertesség, pervesztesség arányát és az alperesek által fizetendő perköltség összegét nem módosította a Pp. 83. § (3) bekezdése alapján, ugyanis a sérelemdíj összecszerű megítélése bírói mérlegeléstől függött, és a másodfokú bíróság a követelt összegnél kevesebbet ítélt ugyan meg, de a követelt összeg nem tekinthető nyilvánvalóan eltúlzottnak. Erre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla mellőzte a Pp. 83. § (2) bekezdésének alkalmazását és az elsőfokú bíróság ítéletének perköltség viselésére vonatkozó rendelkezését helybenhagyta.

[26] A másodfokú eljárásban az alperesek fellebbezése részben eredményre vezetett, az I. rendű alperes esetében a sérelemdíjnak 1.000.000 millió forinttal, a II. rendű alperes esetében pedig 900.000 forinttal való leszállítása erejéig. Erre tekintettel az I. rendű alperes a másodfokú eljárásban 25%-ban, a II. rendű alperes pedig 45%-ban lett pernyertes.

Ennek alapján a másodfokú bíróság – a Pp. 83. § (2) bekezdésében írtakra tekintettel – akként rendelkezett a Pp. 83. § (2) bekezdés második fordulata alapján, hogy egyik fél sem köteles az ügyvédi munkadíj, mint perköltség megtérítésére, mert a pernyertesség és a pervesztesség aránya közötti különbség, valamint a fél és az ellenfél javára meghatározott perköltségek összege közötti különbség nem jelentős.

A felperesre kedvezőbb másodfokú pernyertességi arányban kötelesek viselni a peres felek a személyek polgári jogi védelmével kapcsolatos perekben érvényesülő tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 39. § (1) bekezdése és 46. § (1) bekezdése alapján számított összesen 268.800 fellebbezési illetéket a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 2. és 3. §-ában írtak szerint külön-külön számítva az I. és a II. rendű alperesek fellebbezési kérelme alapján vitássá tett követelésrész értéke alapján.

Budapest, 2022. november 22.

Dr. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke

Dr. Virág Csaba s.k.
előadó bíró

Dr. Kovaliczky Ágota s.k.
bíró